

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO KLASA VI

Ocena celująca:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania dla klasy VI, spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne różnych problemów i treści objętych podstawą programową
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych, osiąga w nich sukcesy
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

Ocena bardzo dobra:

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności określone programem nauczania dla klasy VI

Kształcenie literackie i językowe:

- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, logicznym,
- uczeń potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie
- sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy
- tworzy relację oraz sprawozdanie z wydarzeń; unika powtórzeń (sprawnie dobiera słownictwo), różnicuje wypowiedź składniowo
- buduje ogłoszenie prasowe: nazywa cechy charakteru, usposobienia, temperamentu i predyspozycji człowieka
- buduje wypowiedź o charakterze informacyjnym: stosuje właściwy rodzaj wypowiedzi
- używa różnych typów wypowiedzi w zależności od celu i sytuacji mówienia
- bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów,

ocenia ich postępowanie, opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów • ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania • redaguje list do postaci literackiej • bezbłędnie pisze krótsze i dłuższe formy wypowiedzi • rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu językoznawstwa • dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza • podaje zasadę ortograficzną objaśniającą pisownię wskazanych wyrazów, uzupełnia interpunkcję w zapisie cytatu • używa cudzysłowu w zapisie wyrazów (wyrażeń, zwrotów) o charakterze przenośnym, ironicznym • prace pisemne są poprawne pod względem językowym; • potrafi argumentować swoją wypowiedź; • korzysta ze słowników: frazeologicznego, wyrazów obcych; tworzy mapę myśli; potrafi wypowiedzieć się na tematy społeczne; pisze kartkę z pamiętnika, wymienia rodzaje literackie, potrafi określić rodzaj literacki czytanych lektur i utworów; zna różne gatunki literackie, tworzy prezentację multimedialną na wybrany przez siebie temat; zna zasady przemawiania, akcentuje wyrazy zgodnie z zasadami, stosuje poprawne formy rzeczowników pospolitych i nazwisk żeńskich oraz par małżeńskich i bezbłędnie je zapisuje, rozróżnia mowę zależną i niezależną, • zgodnie z regułą ortograficzną pisze rzeczowniki zakończone na „ii” , „ji”, wskazuje spójniki, przed którymi nie stawia się przecinka, analizuje świat przedstawiony i bez problemu go opisuje, dzieli się swoimi wrażeniami czytelniczymi w formie ustnej i pisemnej (refleksja, recenzja, zarys eseju), potrafi napisać list oficjalny, rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, czyta wszystkie zadane lektury.

Fleksja, składnia, słowotwórstwo:

- stosuje we własnej wypowiedzi formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to” • potrafi wyjaśniać, od czego zależą formy odmiany rzeczownika • wymienia rzeczowniki nietypowe i potrafi opisać ich nietypowość; wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, odmienia rzeczowniki nietypowe • biegle stosuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym
- rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich formy gramatyczne i funkcje w zdaniu,
- stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki) • rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę • omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia • przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy • przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów, tworzy wyrazy pochodne o podanych znaczeniach; samodzielnie dobiera właściwe formanty • rozpoznaje wyraz pochodny, który

może być podstawowym dla innego wyrazu • tworzy wyrazy złożone i umie je bezbłędnie napisać.

Ocena dobra:

Kształcenie literackie i językowe:

- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania • jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe • potrafi tworzyć różne formy wypowiedzi pisemnej, np. opowiadanie twórcze z dialogiem i elementami opisu, list, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu • dobra znajomość tekstu pozwala na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy • wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu • potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

Fleksja, składnia, słowotwórstwo:

- wymienia rodzaje zaimków • wyróżnia przysłówki wśród innych części mowy
- poprawnie stopniuje przymiotniki, wie czemu służy stopniowanie • podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia konstrukcje czasownikowe z „się” użyte w znaczeniu strony zwrotnej • stosuje poprawne formy rzeczowników pospolitych i nazwisk żeńskich oraz par małżeńskich i bezbłędnie je zapisuje • układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie • rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i Imienne; posługuje się obu konstrukcjami • buduje konstrukcję z orzeczeniem czasownikowym imiennym; stroną czynną i bierną • wybiera z wywiadu wskazane informacje i buduje wypowiedź w formie mowy zależnej • stosuje poprawny szyk wyrazów w zdaniu; poprawia błędy w tym zakresie
- przekształca zdania pojedyncze na zdania złożone podrzędnie, samodzielnie dobiera właściwy spójnik, oddziela przecinkiem zdanie nadrzędne od podrzędnego • samodzielnie dobiera stosowny tryb czasowników • rozróżnia zdania i równoważniki zdań • tworzy wyrazy pochodne o podanych znaczeniach; samodzielnie dobiera właściwe formanty
- rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu • zgodnie z regułą ortograficzną pisze rzeczowniki zakończone na „ii” , „ji”, wskazuje spójniki, przed którymi nie stawia się przecinka • tworzy wyrazy złożone i umie je bezbłędnie napisać.

Ocena dostateczna:

Kształcenie literackie i językowe:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii
- w miarę poprawnie, samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, sms, zawiadomienie, przepis, itp.
- jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu
- zna przewidziane programem gatunki literackie
- umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego
- odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

Fleksja: składnia. słowotwórstwo:

- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników
- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki; wskazuje tematy oboczne
- rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki, liczebniki
- stopniuje przymiotniki
- rozróżnia przyimki proste
- stosuje poprawnie formy fleksyjne rzeczownika "cudzysłów"
- tworzy właściwe formy fleksyjne liczebników głównych i zbiorowych, poprawnie je zapisuje
- rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń, rozróżnia zdania i równoważniki, buduje je
- stosuje właściwą interpunkcję
- buduje zdanie pojedyncze rozwinięte z rozsypanki wyrazowej, stosując właściwy szyk wyrazów
- rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych
- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie
- eliminuje powtórzenia wyrazowe
- przekształca notatkę w spójną kilkuzdaniową wypowiedź
- rozumie znaczenia słów; dokonuje korekty w zakresie nieprawidłowego ich zastosowania w zdaniu
- rozpoznaje wyrazy obcego pochodzenia
- buduje różne konstrukcje składniowe
- stosuje równoważniki zdań i konstrukcje bezpodmiotowe w oficjalnych tekstach urzędowych, układa

zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy • przekształca zdanie złożone na pojedyncze • nazywa gazety i czasopisma ze względu na częstotliwość ukazywania się • stosuje poprawne formy fleksyjne zaimków osobowych • dobiera określenia tworzące grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym • tworzy poprawne formy fleksyjne liczebników • tworzy poprawne formy czasu przyszłego prostego i stosuje je we własnej wypowiedzi; dobiera różnorodne określenia • buduje wypowiedzenia z zastosowaniem trybu rozkazującego; poprawnie pisze "nie" z czasownikiem w formie osobowej • poprawnie zapisuje imiona i nazwiska • stosuje wielką literę w tytułach książek, filmów, obrazów, itp. • zgodnie z regułą ortograficzną pisze nazwy mieszkańców i przymiotniki utworzone do nazw miejscowości • właściwie zapisuje wyraz "nie" z poznanymi i utrwalonymi częściami mowy • tworzy wyrazy i ich formy z ubezdźwięcznieniem, stosuje poprawny zapis • umie zapisać utrwalone liczebniki proste i złożone • stosuje przecinki i dwukropek przy wyliczaniu.

Ocena dopuszczająca:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu, względna poprawność językowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu zagadnienia • w wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie • stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu • odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj
- łączy wyrazy w zespoły składniowe • zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych
- przeprowadza analizę słowotwórczą • wskazuje podstawę słowotwórczą i formant
- nazywa typy formantów • tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

Ocena niedostateczna:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową.

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym
- jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych, logicznych
- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.